

بررسی ابعاد حقوقی بارنامه دریایی الکترونیکی

مطالعه تطبیقی استانداردهای بین المللی و قانون تجارت الکترونیک ایران

مؤلفان:

جواد زمانی

دانش آموخته‌ی کارشناسی ارشد حقوق تجارت بین الملل دانشگاه آزاد اسلامی واحد دامنجان

دکتر امیر هوشنگ فتحی زاده

عضو هیئت علمی مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی

برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد جواد زمانی

سرشناسه	: زمانی، جواد، ۱۳۶۲
عنوان و نام پدیدآور	: بررسی ابعاد حقوقی بارنامه دریایی الکترونیکی، مؤلفان: جواد زمانی - امیر هوشنگ فتحی زاده
مشخصات نشر	: تهران، کتاب آوا، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری	: ۱۲۸ ص
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۴۶۸-۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: بارنامه ها - ایران - داده پردازی
موضوع	: بازرگانی الکترونیکی - قوانین و مقررات - ایران
شناسه اذوده	: فتحی زاده، امیر هوشنگ، ۱۳۴۳
رده بنیادی کنگ	: ۱۳۹۷ ۴ب از HE۶۰۶
رده بنیادی دیوبی	: ۳۸۷/۵۱
شماره کابیناسی ملی	: ۵۳۸۴۸۴۳

بررسی ابعاد حقوقی بارنامه دریایی الکترونیکی

مطالعه حقوقی استانداردهای بین المللی و قانون تجارت الکترونیک ایران

انتشارات کتاب آوا

مؤلفان:	جواد زمانی - امیر هوشنگ فتحی زاده
ناشر:	کتاب آوا
نوبت چاپ:	اول ۱۳۹۷
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
قیمت:	۱۲۰۰۰۰ ریال
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۴۶۸-۱

نشانی دفتر مرکزی: انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، بن بست حقیقت، پلاک ۴، طبقه ۲، واحد ۴
شماره های تماس: ۶۶۹۷۴۶۴۵ | ۶۶۹۷۴۱۳۰ | ۶۶۴۰۷۹۹۳ | دورنگار: ۶۶۱۸۰۱۴۸

www.avabook.com avabook_kazemi@yahoo.com

فروشگاه کتاب آوا: اسلام شهر، خیابان صیاد شیرازی (خیابان دانشگاه) داخل کوچه فرمانداری
تلفن: ۵۶۳۵۴۴۵۱

هرگونه تکتیر این اثر از طریق ارسال یا بارگذاری فایل الکترونیکی، یا چاپ و نشر کاغذی آن بدون مجوز ناشر، به هر شکل، اعم از فایل، سی دی، افست، ریسوگراف فتوکپی، زیراکس یا وسایل مشابه، به صورت متن کامل یا صفحاتی از آن، تحت هر نام اعم از کتاب، راهنما، جزوه، یا وسیله کمک آموزشی، در فضای واقعی یا مجازی، و همچنین توزیع، فروش، عرضه یا ارسال اثری که بدون مجوز ناشر تولید شده، موجب پیگرد قانونی است.

چکیده

شاخه ای از حقوق تجارت بین الملل، حمل و نقل بین المللی کالا است که سبب ساز اصلی مبادلات تجاری قرار می‌گیرد. لذا ناوگان‌های دریایی حمل تجاری از جایگاه ویژه ای در سرعت بخشیدن به تجارت بین المللی برخوردارند. اهمیت روزافزون کشتی در امر حمل و نقل موجب گردیده علاوه بر خریدار و فروشنده عنصر دیگری به نام تصدی باربری و به بیان جامع تر، کشتی در مسیر جریان مبادله تجاری قرار بگیرد. از سوی دیگر توجه به امنیت و سرعت بعنوان دو اصل اساسی در مبادلات بین المللی کالا موجب گردیده اسناد تنظیم کننده رابطه اطراف جریان حمل مورد توجه وافر قرار گیرد. این اسناد همزمان با پیشرفت تکنولوژی در صنعت باربری دریایی متحول گردیده و با نیازهای تجارت جهانی سازگاری یافته اند، از جمله این اسناد بارنامه دریایی می‌باشد که در طول حیات چندصد ساله خود موجب امنیت و سرعت یافتن خرید و فروش کالا گردیده و از طرفی منشا آثار حقوقی فراوانی گردیده است. اما امروزه با پیشرفت روند الکترونیکی شدن اسناد مختلف در تجارت بین الملل و تصویب کنوانسیون‌های مختلف در این زمینه و روی آوردن کشورها به وضع نمودن قوانین تجارت الکترونیک، بارنامه دریایی کاغذی یا سنتی، دیگر نمی‌تواند جواب گوی نیازهای تجار و سیستم‌های حمل و نقل بین المللی کالا باشد و می‌طلبد این اسناد نیز به مانند سایر اسناد مرتبط با امر تجارت بین الملل به شکل الکترونیک درآید. از این رو در این کتاب که با روش تحقیق توصیفی تحلیلی و با استفاده از منابع کتابخانه ای به عمل آمده است تلاش نمودیم ضمن مقایسه قانون تجارت الکترونیک ایران و استانداردهای بین المللی، ابعاد حقوقی بارنامه دریایی الکترونیک را بررسی نماییم. در انتها دریافته‌ایم که در استانداردهای بین المللی بر خلاف قانون تجارت الکترونیک ایران که به صورت ضمنی بارنامه‌های الکترونیک دریایی را پذیرفته و به طور صریح به آن اشاره ننموده به طور واضح پذیرش اسناد حمل الکترونیک و تمام

اسنادی که در حوزه حمل کالا کاربرد دارند را مورد اشاره قرار داده اند. همچنین دریافتیم که با استناد به قواعد عمومی تجارت الکترونیک و استناد پذیری داده پیام به عنوان دلیل، پذیرش بارنامه دریایی الکترونیک در قانون تجارت الکترونیک را می توان استنباط نمود.

واژگان کلیدی: بارنامه دریایی، سند الکترونیک، حمل بین المللی، استانداردهای بین المللی، تجارت الکترونیک

www.ketab.ir

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه.....
۱۴	فصل اول: کلیات و مفاهیم بنیادی.....
۱۳	بخش اول: مفاهیم مرتبط با قرارداد حمل و نقل و حمل و نقل دریایی.....
۳۱	مبحث اول: تعریف و ماهیت قرارداد حمل و نقل در حقوق ایران.....
۱۳	گفتار اول: تعریف قرارداد حمل و نقل.....
۱۴	گفتار دوم: ماهیت قرارداد حمل و نقل در حقوق ایران.....
۶۱	مبحث دوم: موضوع و طرفین قرارداد حمل و نقل.....
۱۶	گفتار اول: موضوع قرارداد حمل و نقل.....
۸۱	گفتار دوم: طرفین قرارداد حمل و نقل.....
۱۹	مبحث سوم: مفهوم قرارداد حمل و نقل دریایی.....
۲۱	بخش دوم: مفاهیم مرتبط با بارنامه دریایی و بارنامه دریایی الکترونیک.....
۲۱	مبحث اول: پیشینه تاریخی، تعریف و ویژگی‌های بارنامه دریایی.....
۲۱	گفتار اول: پیشینه تاریخی بارنامه دریایی.....
۲۳	گفتار دوم: تعریف بارنامه دریایی.....
۲۶	گفتار سوم: ویژگی‌های بارنامه دریایی.....
۲۸	مبحث دوم: بارنامه دریایی الکترونیک.....
۸۲	گفتار اول: تعریف بارنامه الکترونیک.....
۱۳	گفتار دوم: کارکردهای بارنامه الکترونیک.....
	بند اول: بارنامه الکترونیک به عنوان رسید بارگیری کالاها در کشتی توسط
۱۳	متصدی حمل.....
۳۲	بند دوم: بارنامه الکترونیک به عنوان سند قرارداد حمل.....

فصل دوم: مقایسه بارنامه دریایی الکترونیک و سستی (کاغذی).....	۳۵
بخش اول: بارنامه سستی (کاغذی).....	۳۵
مبحث اول: مزایا.....	۳۵
مبحث دوم: معایب.....	۳۶
بخش دوم: بارنامه الکترونیک.....	۳۹
مبحث اول: مزایا.....	۳۹
گفتار اول: تامین کارکردهای نوشته (بارنامه کاغذی).....	۹۳
گفتار دوم: ارائه و پذیرش به عنوان یک سند.....	۴۳
گفتار سوم: تامین اصالت بارنامه.....	۴۶
گفتار چهارم: بارر در وجه حامل.....	۴۷
گفتار پنجم: کاهش ترانزاکشن جغرافیایی.....	۴۹
گفتار ششم: افزایش سرعت.....	۴۹
گفتار هفتم: کاهش هزینه و افزایش امنیت.....	۴۹
گفتار هشتم: از بین بردن تعارض با نامه دقت در ارائه اطلاعات.....	۵۰
مبحث دوم: معایب.....	۵۰
فصل سوم: بررسی قانون تجارت الکترونیک ایران در خصوص بارنامه دریایی الکترونیک.....	۵۳
بخش اول: اجزای اعتبار بارنامه الکترونیک با استناد به قانون تجارت الکترونیک.....	۵۴
بخش دوم: ماهیت و اشکال بارنامه دریایی الکترونیک با استناد به قانون تجارت الکترونیک.....	۶۰
مبحث اول: ماهیت سند (بارنامه) دریایی الکترونیک.....	۶۰
گفتار اول: ماهیت رسمی سند (بارنامه) الکترونیک دریایی.....	۶۰
گفتار دوم: ماهیت عادی سند (بارنامه) الکترونیک دریایی.....	۶۶
مبحث دوم: اشکال سند (بارنامه) الکترونیک.....	۶۷
گفتار اول: اشکال سستی سند الکترونیک.....	۶۸
بند اول: تلگراف.....	۶۸
بند دوم: دورنگاریا تله کپی.....	۶۸
بند سوم: تلفن.....	۶۸

۶۹	گفتار دوم: اشکال مدرن سند الکترونیک
۶۹	بند اول: تبادل داده‌های الکترونیک
۷۱	فصل چهارم: بررسی مقررات و استانداردهای بین‌المللی پیرامون بارنامه دریایی الکترونیک
۷۳	
۷۳	بخش اول: سی. ام. آی و بولرو
۷۴	بخش دوم: قانون نمونه تجارت الکترونیکی آنشیتال
۷۷	بخش سوم: کنوانسیون سازمان ملل درباره استفاده از ارتباطات الکترونیک
۷۹	بخش چهارم: کنوانسیون روتردام ۲۰۰۸
۸۱	مبحث دوم: ماده ۸ تا ۱۰ کنوانسیون
۸۲	مبحث سوم: ماده ۲۵ کنوانسیون
۸۳	مبحث چهارم: ماده ۱۰ تا ۱۲ کنوانسیون
۸۳	بخش پنجم: اینکوترمز ۲۰۱۰ و ۲۰۰۰
۸۹	ضمائم: کنوانسیون روتردام ۲۰۰۸
۸۹	فصل ۱- مقررات کلی
۹۳	فصل ۲- قلمرو اجرا
۹۴	فصل ۳- اسناد حمل الکترونیک
۹۵	فصل ۴- تعهدات متعددی حمل
۹۷	فصل ۵- مسئولیت متعددی حمل نسبت به فقدان، خسارت، یا تأخیر
۱۰۱	فصل ۶- مقررات تکمیلی مربوط به مراحل خاص حمل
۱۰۲	فصل ۷- تعهدات فرستنده نسبت به متعددی حمل
۱۰۵	فصل ۸- اسناد حمل و اسناد حمل الکترونیک
۱۰۹	فصل ۹- تحویل کالاها
۱۱۴	فصل ۱۰- حقوق طرف بررسی‌کننده
۱۱۷	فصل ۱۱- انتقال حقوق
۱۱۸	فصل ۱۲- محابودیت‌های مسئولیت
۱۱۹	فصل ۱۳- مهلت اقامه دعوا
۱۲۰	فصل ۱۴- صلاحیت
۱۲۳	فصل ۱۵- داوری
۱۲۵	فهرست منابع